

letní program 2023

10. června 2023, 15:00 hodin, Dvůr Fratres

„STEINHAUBE ZEIT“ – PAUL CELAN VE VÍDNI

Před 75 lety, od prosince 1947 do července 1948, pobýval Paul Celan, pocházející z Bukurešti, ve Vídni. V literárním časopise „Der Plan“ mohl zveřejnit své první básně v němčině. Celan se v žádném případě nechtěl začlenit do tehdejší churavějící „rakouské intelektuální společnosti“. Přesto se prostřednictvím Hanse Weigela seznámil s básníky, kteří si ho velmi oblíbili: Milo Dor, Reinhard Federmann a Ingeborg Bachmann.

PROLOG ELMAR CSAPLOVICS: „SCHIMMELGRÜN IST DAS HAUS DES VERGESSENS“
Celanova cesta z pracovního tábora v Tábărăšti do Vídně. Celanův otec zemřel na tyfus v nacistickém německém pracovním táboře na řece Prut a jeho matka byla krátce poté zavražděna. On sám po celý život trpěl „syndromem viny přeživšího“.

FILMOVÁ PROJEKCE „NACHT UND NEBEL“
Alain Resnais, Jean Cayrol, Paul Celan, Hanns Eisler: Hluboký a adekvátně otřesný dokument o nacistických koncentračních táborech z roku 1955, který společně s hudbou Hannse Eislera a v německé verzi doplněné doprovodným textem Paula Celana zprostředkovává Celanovo celoživotní trauma z nacistického teroru ve východní Evropě.

Paul Celan, Vídeň 1948

Timna Brauer

Umělecká instalace Evalie Wagner

Evalie Wagner

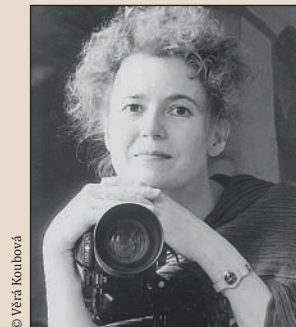
Peter Krejsa – Ndé Saha Dion Tadamadzong

Fred Adlmüller

Vivienne Westwood

Věra Koubová

Thomas Sautner

MARCUS G. PATKA: „DISPLACED“

Kulturní a dobový historik M. Patka je kurátorem Židovského muzea ve Vídni. Málo známý obrazový materiál umožňuje působivě prožít Celanův pobyt ve Vídni v bezprostředním poválečném období, a to jak textově, tak vizuálně.

PŘEDNÁŠKA RADEK MALÝ: ČESKÁ RECEPCE PAULA CELANA

Lyrik a literární vědec působící na Univerzitě Karlovy v Praze je v současnosti nejvýznamnějším českým interpretem Celanova díla. Malý je také považován za nejpovolanejšího překladatele Celanova díla do češtiny.

ČTENÍ TIMNA BRAUER: „ES IST ZEIT, DASS DER STEIN SICH ZU BLÜHEN BEQUEMT“

Hudebnice, která vyrůstala mezi Paříží, Vídní a Tel Avivem, staví mosty mezi tradicemi a styly. Vedle básní Paula Celana představí ve Fratres poezii a povídky Rose Ausländer, Edgara Hilsenratha, Else Lasker-Schüler, i Christiana Teissl a Wolfganga Hermanna.

Ve spolupráci s Českým centrem Vídeň

Za den zodpovídá: Elmar Csaplovics

Instalace Mimma Roselliho prodloužena

1. července 2023, 15:00 hodin, Dvůr Fratres

ÚHOR A DIVOČINA – O MOŽNÉM

Divočina je ztracená, vše nese rukopis člověka. Země se stává pustinou. Není však pustina také plná života? Není to prostor možností, v němž vzniká nová divočina, pokud o tomto prostoru uvažujeme výhradně jako o divokém? Spisovatel a biolog David Bröderbauer a výtvarnice Evalie Wagner nás zvou ke společnému zkoumání poezie úhoru či pustiny – botanicky, výtvarně, hudebně i filozoficky.

INSTALACE EVALIE WAGNER: „AVANTGARDENING“
Tak nazývá umělkyně Evalie Wagner své intervence do přírody a v přírodě. Balancuje mezi poetikou a konceptem. Vytváří rozsáhlá díla, která pomocí vizuálních metafor zkoumají otázky společnosti a naší doby.

DAVID BRÖDERBAUER: „POLOVINA SVĚTA“
Ve kterém světě chceme žít, ve kterém ještě můžeme žít? Kdo má určovat, jak má v budoucnu vypadat soužití na Zemi? – Spisovatel a biolog David Bröderbauer (*1981) čte ze svého románu „Die Halbe Welt“ („Polovina světa“), vydaného v roce 2023, který načrtává budoucnost mezi divočinou a pustinou. Navazována příběh ze současnosti a propojuje fakta s fikcí.

Evalie Wagner

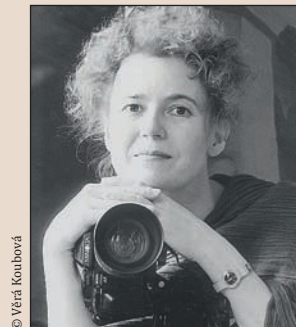
Peter Krejsa – Ndé Saha Dion Tadamadzong

Fred Adlmüller

Vivienne Westwood

Věra Koubová

Thomas Sautner

PÓDIOVÝ ROZHOVOR: THOMAS WEBER

Kde je ještě divočina, kde ještě smí být? Novinář a redaktor časopisu „Biorama“ Thomas Weber diskutuje s Davidem Bröderbauerem o vztahu rakouské společnosti k divočině.

PROZKOUMÁNÍ ÚHORU

Úhory jsou nenápadné a všudypřítomné. Biolog Harald Schau dává nahlédnout do živého světa úhorů při procházce v okolí Gutshofu.

TETE-Á-TETE

Evalie Wagner v rozhovoru s Gotthardem Wagnerem (sdružení Sunnseitn) o kulturním využití pustiny či úhoru.

HUDBA: BUBNY A HOUSLE

„Bubny a housle“ Gotthard Wagner a Andreas Luger hrají tradiční hudbu ve volné, improvizované podobě a rádi opouštějí tradiční cesty. „Valčky, polky, zrychlovačky, árie a k tanci ... hrajeme vše, co přijde pod ruku, k poslechu i k tanci.“ V nejlepším případě se rozplývají hranice mezi jevištěm a publikem, mezi programem a hudbou.

Tvůrci programu: Evalie Wagner, David Bröderbauer

22. července 2023, 15:00 hodin, Dvůr Fratres

MASKA – MOC – IDENTITA: ZÁPADOAFRICKÉ DVORSKÉ UMĚNÍ

Na speciální výstavě představuje Kulturbrücke Fratres významné dvorské umění Grassfields z Kamerunu. Carin Windholz a Gerhard Katterbauer vytvořili ke kulturním předmětům moderní intervence. Elmar Csaplovics a Daniel Romuald Bitouh podávají zprávu o rostoucí sociální destabilizaci a upozorňují na význam afrického umění jako zdroje identity.

VÝSTAVY:
→ Masky a insignie královských dvorů, shromážděné Petrem Krejsou (*1944), pobočníkem krále Bamendjindy.
→ Carin Windholz (1969–2015) a Gerhard Katterbauer (*1954): Fotografie a kyber-koláže.

PŘEDNÁŠKA: „EVROPANÉ MYSLÍ AŽ PŘILÍŠ“
Masky a lidé v západní Africe: Elmar Csaplovics vypráví o setkání s obyvateli Sahelu, o projektech boje proti rozšiřování pouští a o dojmech ze života, který stále existuje ve zbytcích mýtů a reality. Kulturolog Daniel R. Bitouh z Kamerunu, zakladatel a předseda sdružení „AFRIEURO-TEXT“ ve Vídni, hovoří o hlavním významu utváření identity a s ním spojené otázky o navrácení ukradených afrických uměleckých pokladů.

Peter Krejsa – Ndé Saha Dion Tadamadzong

12. srpna 2023, 15:00 hodin, Dvůr Fratres

MÓDA – KRÁSA – KONTROVERZE: FENOMÉN FRED ADLMÜLLER

Tematický den zdůrazňuje roli módy a jejího vlivu na různé společenské třídy a politické systémy. – Kariéra Freda Adlmüllera je příkladem tvorby haute couture a prosazení se za každého režimu. – Móda tradičních krojů bývá vystavena riziku, že se stane politickým nástrojem autoritářských systémů. – Vivienne Westwood způsobila revoluci ve světě módy provokativním využitím svobody jako stylistického prostředku.

FILM: „ADLMÜLLER – KRÁL MÓDY“
Fred Adlmüller byl úspěšný již před válkou, ačkoli neuměl ani šít, ani kreslit střihy. Oblékal ženy prominentních nacistů. A již den po skončení války začal znovu budovat svou kariéru. – Režisér Robert Styblo se vydal po stopách fenoménu Adlmüller. **Pódiový rozhovor:** Robert Styblo, režisér; Raphael Payer: historie, funkce, význam módy; Lilo Hoffmann, pamětnice, manekýnka u Adlmüllera.

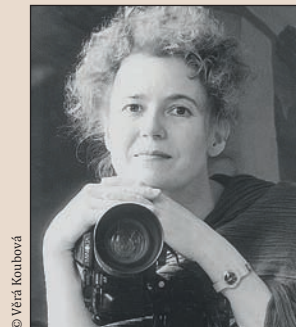
COUTURE FRED ADLMÜLLER A VIVIENNE WESTWOOD
Bývalá zaměstnankyně ORF Ingrid Raab provozuje ve Vídni již 45 let obchod s vintage módou „FLO Vintage“. Je průkopnicí vintage a mezinárodně vyhledávanou expertkou. Renomovaní módní návrháři po celém světě čerpají inspiraci

Fred Adlmüller

Vivienne Westwood

Věra Koubová

Thomas Sautner

po své vlastní kolekce z vintage sbírky Ingrid Raab, která zahrnuje módu z let 1920 až 1990.

PREZENTACE KNIHY A PŘEDNÁŠKA

Bavorský kroj – původ, formy, životní postoj: Tradice, sebevědomí a lidský smysl pro krásu utvářely po staletí život v alpské oblasti kolem Miesbachu. Autorka Verena Wolf objasňuje příběhy, které se dochovaly v látkách a střizích, barvách, ozdobách a špercích.

FOLKLÓRNÍ SOUBOR - MARJÁNKA

Taneční, hudební a jazykový soubor Marjánka se sídlem ve Vídni se věnuje stylizovanému folklóru. Repertoár písní a tanců je stejně rozmanitý jako členové souboru a i jejich předkové, kteří kdysi přišli do Vídně z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska. K souboru Marjánka patří i cimbálový soubor složený z profesionálních zpěváků a hudebníků.

Kurátorky: Jana Zoglauer Vinšová, Ines Wagner

čtvrtek 24. srpna 2023, 19 hodin, Dvůr Fratres
KONCERT: Mistrovské kurzy Evropské soutěže mladých hudebníků pod vedením Vídeňských filharmoniků

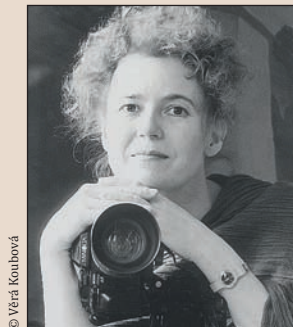
2. září 2023, 15:00 hodin, Dvůr Fratres

LITERÁRNÍ KAVÁRNA MÉLANGE – SETKÁVÁNÍ TŘÍ ZEMÍ

Literární kavárna Mélangé pořádá od loňského roku besedy a čtení s autory z bavorského okresu Miesbach a s hosty z jiných regionů v té nejlepší kavárenské tradici. Formát, který iniciovalo sdružení Kulturvision, se těší stále větší oblibě. Nyní se literární kavárna vydává na turné a zve vás na setkání s hlasy z Bavorska, Rakouska a České republiky v Kulturbrücke Fratres.

OD MÍSTA SETKÁVÁNÍ VÍDEŇSKÝCH LITERÁTŮ AŽ PO KAVÁRNY PRAŽSKÝCH EMIGRANTŮ
Peter Becher, předseda spolku Adalberta Stiftera a člen Českého PEN-klubu, pohovoří o historii literární kavárny, která se stala místem setkávání kulturní avantgardy ve Vídni i v celé střední Evropě, místem vyrocených diskuzí i tichého zamyšlení. Becher osvětluje proměnu kaváren od jejich počátků až po současné, turisty oblíbené formáty.

O POEZII, PŘEBÁSŇOVÁNÍ A PŘEKLÁDÁNÍ
Věra Koubová, fotografka, básnířka a překladatelka, se prosadila daleko za hranicemi České republiky. Její překlady Novalise, Nietzscheho, Kafky, Handkeho a mnoha dalších, svědčí o citlivém vnímání a velkých jazykových schopnostech.

Věra Koubová

Thomas Sautner

PASSAUER PEGASUS

Karl Krieg, textař, esejista, spoluvydavatel literárního časopisu „Passauer Pegasus“, je významným bavorským spisovatelem. Jeho básně jsou kousavé, nepohodlné a s uvědoměním si vztahu k vlasti. Představí 51. číslo „Passauer Pegasus“, které se věnuje H. C. Artmannovi, rumunskému spisovateli Mircea Cartarescuovi a moderní české literatuře.

THOMAS SAUTNER: „VYNÁLEZ SVĚTA“

Thomas Sautner, který vyrostl ve Waldviertelu na rakousko-české hranici, se ve svých románech často věnuje pohraničí, přechodu mezi divočinou a městem, minulostí a přítomností, tímto a oním světem. Román „Vynález světa“ (2021) pojednává o síle literatury a moci jazyka, o hranici mezi realitou a fikcí.

ZVUK SVĚTA

Jana Bezpalcová studovala na konzervatoři v Českých Budějovicích, Bratislavě a Výmaru. Získala první cenu na mezinárodní soutěži hry na akordeon v Andoře. Od dob sólových vystoupení se Symfonickým orchestrem Slovenského rozhlasu se stala vyhledávanou akordenistkou.

Za den zodpovídají: Monika Ziegler, Peter Becher